

Άγιος Δημήτριος

27 ΜΑΪΟΥ 2018

ΚΥΡΙΑΚΗ ΤΗΣ ΠΕΝΤΗΚΟΣΤΗΣ

(Ιωάν. ζ´ 37-52, η´ 12)

(Πράξ. β´ 1- 11)

Φωτοφόρος παρουσία

“ούπω γαρ ήν Πνεύμα άγιον»

Εορτή μεγάλη η σημερινή. Η Κυριακή της Πεντηκοστής είναι η γενέθλιος ημέρα της Εκκλησίας. Πενήντα μέρες μετά από την Ανάσταση του Χριστού η Ορθόδοξη Εκκλησία μας εορτάζει την Αγία Πεντηκοστή. Έτσι καθιερώθηκε να ονομάζεται η τελευταία μεγάλη εορτή της πασχαλινής περιόδου.

Όπως γνωρίζουμε, την ημέρα της Πεντηκοστής φανερώνεται το Τρίτο Πρόσωπο της Αγίας Τριάδος, το Άγιο Πνεύμα. Μέχρι τότε, όπως μας αναφέρει το Ιερό Ευαγγέλιο «ούπω γαρ ήν Πνεύμα Άγιον». Δηλαδή δεν μας ήταν μέχρι τότε γνωστό το Άγιο Πνεύμα, το οποίο από την ημέρα της Πεντηκοστής είναι έντονα παρόν μέσα στην πραγματικότητα της Εκκλησίας μας που την καθοδηγεί «εις πάσαν την αλήθειαν».

Οι αντιστοιχίες

Οι Εβραίοι γιόρταζαν και εκείνοι την πεντηκοστή ημέρα μετά από το δικό τους Πάσχα. Πενήντα μέρες μετά από τη διάβαση της Ερυθράς θάλασσας (Πάσχα) πήραν στην έρημο τον νόμο του Μωϋσή, δηλαδή τις δέκα εντολές. Έτσι και εμείς σήμερα εορτάζουμε το Πάσχα (διάβαση από τη σκλαβιά της αμαρτίας στην ελευθερία της χάριτος του Κυρίου) και πενήντα μέρες αργότερα σήμερα παίρνουμε το Άγιο Πνεύμα. Και όπως τότε ο Νόμος καθοδηγούσε τους Ισραηλίτες έτσι και σήμερα το Άγιο Πνεύμα μας καθοδηγεί μέσα στην Εκκλησία. Αυτό μας νουθετεί, Αυτό μας οδηγεί

Α
Γ
Ι
Ο
Σ

Δ
Η
Μ
Η
Τ
Ρ
Ι
Ο
Σ

9
3,
3

F
M

S
T
E
R
E
O

σε κάθε αλήθεια, Αυτό μας διδάσκει πώς να ακολουθούμε το δρόμο του Χριστού.

Την Πεντηκοστή τη γιόρταζαν οι εβραίοι σε ανάμνηση της κακοπάθειάς τους μέσα στην έρημο, για να θυμούνται ότι μπήκαν στην γη της επαγγελίας μετά από πολλές θλίψεις. Τότε, όταν μπήκαν στην γη της επαγγελίας, απόλαυσαν τους καρπούς των δένδρων, το κρασί και το ψωμί, το οποίο γίνεται από το σιτάρι. Όλα αυτά ήταν μια προτύπωση για τη δική μας πορεία: Και εμείς μετά από τις θλίψεις και την κακοπάθεια της αμαρτίας, μπαίνουμε στην Εκκλησία και μέσα σε αυτή χορταίνουμε πνευματικά το Σώμα και το Αίμα

του Δεσπότη Χριστού.

Άλλη μεγάλη εορτή των Εβραίων ήταν η Σκηνοπηγία. Αυτήν την γιόρταζαν μετά την συγκομιδή των καρπών, το Φθινόπωρο, δηλαδή πέντε μήνες μετά την εορτή του Πάσχα.

Τη Σκηνοπηγία την είχαν σε ανάμνηση της ημέρας εκείνης κατά την οποία ο Μωϋσής έστησε τη σκηνή που είδε μέσα στη νεφέλη στο όρος Σινά. Τότε όλη μέρα ζούσαν στα χωράφια τους, ευχαριστώντας το Θεό και συγκέντρωναν τους καρπούς των κόπων τους. Η εορτή αυτή είναι προτύπωση της αναστάσεώς μας στη Βασιλεία των Ουρανών. Τότε θα διαλυθούν οι σάρκινες σκηνές, τα σώματά μας, και θα ξαναγίνουν πάλιν άφθαρτα. Τότε οι πιστοί θα απολαύσουν τους καρπούς του πνευματικού τους αγώνα στις αιώνιες σκηνές της Βασιλείας του Θεού.

Αγαπητοί αδελφοί, η παρουσία και ενεργοποίηση του Αγίου Πνεύματος μέσα στην Εκκλησία γίνεται αισθητή από την ημέρα της Πεντηκοστής. Το Τρίτο Πρόσωπο της Αγίας Τριάδος, ενεργοποιεί τα μυστήρια, φωτίζει και καθοδηγεί τους πιστούς, τπάρéχει σοφία και σύνεση, καθαίρει από την αμαρτία, αγιάζει και θεοποιεί. Αυτό παρέχει στον άνθρωπο κάθε αγαθό, διότι όπως ομολογούμε είναι ο θησαυρός των αγαθών και η πηγή κάθε αγαθότητας. Αυτό φώτισε τους Προφήτες, Αυτό καθοδήγησε τους Αποστόλους, Αυτό ενίσχυσε τους

Μάρτυρες και παρέχει σε κάθε άνθρωπο όλα τα πνευματικά εφόδια για να πορευθεί και να διεξαγάγει τον αγώνα τον καλό. Θα πρέπει κι εμείς να απευθυνόμαστε στο Τρίτο Πρόσωπο της Αγίας Τριάδος και να το παρακαλούμε: «Έλθέ και σκήνωσον εν ημίν και καθάρισον ημάς από πάσης κηλίδος και σώσον Αγαθέ τας ψυχάς ημών».

Ἀποστολικό Ἀνάγνωσμα

Ἀδελφοί ἐν τῷ συμπληροῦσθαι τὴν ἡμέραν τῆς πεντηκοστῆς ἦσαν ἅπαντες ὁμοθυμαδὸν ἐπὶ τὸ αὐτό. Καὶ ἐγένετο ἄφνω ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ἦχος ὡσπερ φερομένης πνοῆς βιαίας, καὶ ἐπλήρωσεν ὅλον τὸν οἶκον οὗ ἦσαν καθήμενοι· καὶ ὠφθησαν αὐτοῖς διαμεριζόμεναι γλώσσαι ὡσεὶ πυρός, ἐκάθισέ τε ἐφ' ἓνα ἕκαστον αὐτῶν, καὶ ἐπλήσθησαν ἅπαντες Πνεύματος ἁγίου, καὶ ἤρξαντο λαλεῖν ἐτέραις γλώσσαις καθὼς τὸ Πνεῦμα ἐδίδου αὐτοῖς ἀποφθέγγεσθαι. Ἦσαν δὲ ἐν Ἱερουσαλὴμ κατοικοῦντες Ἰουδαῖοι, ἄνδρες εὐλαβεῖς ἀπὸ παντὸς ἔθνους τῶν ὑπὸ τὸν οὐρανόν· γενομένης δὲ τῆς φωνῆς ταύτης συνῆλθε τὸ πλῆθος καὶ συνεχύθη, ὅτι ἤκουον εἰς ἕκαστος τῇ ἰδίᾳ διαλέκτῳ λαλούντων αὐτῶν. ἐξίσταντο δὲ πάντες καὶ ἐθαύμαζον λέγοντες πρὸς ἀλλήλους· Οὐκ ἰδοὺ πάντες οὗτοί εἰσιν οἱ λαλοῦντες Γαλιλαῖοι; Καὶ πῶς ἡμεῖς ἀκούομεν ἕκαστος τῇ ἰδίᾳ διαλέκτῳ ἡμῶν ἐν ἧ ἐγεννήθημεν, Πάρθοι καὶ Μῆδοι καὶ Ἑλαμίται, καὶ οἱ κατοικοῦντες τὴν Μεσοποταμίαν, Ἰουδαίαν τε καὶ Καππαδοκίαν, Πόντον καὶ τὴν Ἀσίαν, Φρυγίαν τε καὶ Παμφυλίαν, Αἴγυπτον καὶ τὰ μέρη τῆς Λιβύης τῆς κατὰ Κυρήνην, καὶ οἱ ἐπιδημοῦντες Ῥωμαῖοι, Ἰουδαῖοί τε καὶ προσήλυτοι, Κρήτες καὶ Ἄραβες, ἀκούομεν λαλούντων αὐτῶν ταῖς ἡμετέραις γλώσσαις τὰ μεγαλεῖα τοῦ Θεοῦ;

Εὐαγγελικό Ἀνάγνωσμα

Τῇ ἐσχάτῃ ἡμέρᾳ τῇ μεγάλῃ τῆς ἐορτῆς εἰστήκει ὁ Ἰησοῦς καὶ ἔκραξε λέγων· Ἐάν τις διψᾷ, ἐρχέσθω πρὸς με καὶ πινέτω. Ὁ πιστεύων εἰς ἐμέ, καθὼς εἶπεν ἡ γραφή, ποταμοὶ ἐκ τῆς κοιλίας αὐτοῦ ῥεύσουσιν ὕδατος ζῶντος. Τοῦτο δὲ εἶπε περὶ τοῦ Πνεύματος οὗ ἔμελλον λαμβάνειν οἱ πιστεύσαντες εἰς αὐτόν· οὕτω γὰρ ἦν Πνεῦμα Ἅγιον, ὅτι Ἰησοῦς οὐδέπω ἐδοξάσθη. Πολλοὶ οὖν ἐκ τοῦ ὄχλου ἀκούσαντες τὸν λόγον ἔλεγον· Οὗτός ἐστιν ἀληθῶς ὁ προφήτης· ἄλλοι ἔλεγον· Οὗτός ἐστιν ὁ Χριστός· οἱ δὲ ἔλεγον· Μὴ γὰρ ἐκ τῆς Γαλιλαίας ὁ Χριστὸς ἔρχεται; Οὐχὶ ἡ γραφή εἶπεν ὅτι ἐκ τοῦ σπέρματος Δαυὶδ καὶ ἀπὸ Βηθλέεμ τῆς κώμης, ὅπου ἦν Δαυὶδ, ὁ Χριστὸς ἔρχεται; Σχίσμα οὖν ἐν τῷ ὄχλῳ ἐγένετο δι' αὐτόν. Τινὲς δὲ ἤθελον ἐξ αὐτῶν πιάσαι αὐτόν, ἀλλ' οὐδεὶς ἐπέβαλεν ἐπ' αὐτόν τὰς χεῖρας. Ἦλθον οὖν οἱ ὑπηρέται πρὸς τοὺς ἀρχιερεῖς καὶ Φαρισαίους, καὶ εἶπον αὐτοῖς ἐκεῖνοι· Διατί οὐκ ἠγάγετε αὐτόν; Ἀπεκρίθησαν οἱ ὑπηρέται· Οὐδέποτε οὕτως ἐλάλησεν ἄνθρωπος, ὡς οὗτος ὁ ἄνθρωπος. Ἀπεκρίθησαν οὖν αὐτοῖς οἱ Φαρισαῖοι· Μὴ καὶ ὑμεῖς πεπλάνησθε; Μὴ τις ἐκ τῶν ἀρχόντων ἐπίστευσεν εἰς αὐτόν ἢ ἐκ τῶν Φαρισαίων; Ἄλλ' ὁ ὄχλος οὗτος ὁ μὴ γινώσκων τὸν νόμον ἐπικατάρατοί εἰσι! Λέγει Νικόδημος πρὸς αὐτούς, ὁ ἐλθὼν νυκτὸς πρὸς αὐτόν, εἰς ὧν ἐξ αὐτῶν· Μὴ ὁ νόμος ἡμῶν κρίνει τὸν ἄνθρωπον, ἐὰν μὴ ἀκούσῃ παρ' αὐτοῦ πρότερον καὶ γνῶ τί ποιεῖ; Ἀπεκρίθησαν καὶ εἶπον αὐτῷ· Μὴ καὶ σὺ ἐκ τῆς Γαλιλαίας εἶ; ἐρεύνησον καὶ ἴδε ὅτι προφήτης ἐκ τῆς Γαλιλαίας οὐκ ἐγήγερται. Πάλιν οὖν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς ἐλάλησε λέγων· Ἐγὼ εἰμι τὸ φῶς τοῦ κόσμου· ὁ ἀκολουθῶν ἐμοὶ οὐ μὴ περιπατήσῃ ἐν τῇ σκοτίᾳ, ἀλλ' ἐξεῖ τὸ φῶς τῆς ζωῆς.

Η Πεντηκοστή

Η εικόνα της Πεντηκοστής παρουσιάζει υπερύω. Είναι το υπερύω που έμεναν οι Απόστολοι μετά την Ανάληψη του Κυρίου. Οι Απόστολοι κάθονται ημικυκλικά. Στην κορυφή του ημικύκλιου είναι οι Πρωτοκορυφαίοι Απόστολοι Πέτρος και Παύλος. Τρίτος δεξιά του Πέτρου είναι ο Απόστολος και Ευαγγελιστής Λουκάς και απέναντί του ο Απόστολος και Ευαγγελιστής Μάρκος, τρίτος κοντά στον Παύλο. Ακολουθούν οι υπόλοιποι Απόστολοι κατά σειρά ηλικίας. Όλοι είναι ήρεμοι με γλυκεία έκφραση και στοχαστικό βλέμμα. Κρατούν ειλητάρια έκτος του Αποστόλου Παύλου, που κρατεί βιβλίο. Είναι τα σύμβολα του διδακτικού χαρίσματος, που έλαβαν από το Άγιο Πνεύμα. Μεταξύ των Πρωτοκορυφαίων διακρίνεται ένα κάθισμα κενό. Είναι η θέση του Χριστού, της θείας Κεφαλής της Εκκλησίας, την οποία εικονίζει η εικόνα της Πεντηκοστής.

Στο πάνω μέρος της εικόνας εικονίζεται ο ουρανός δια τμήματος κύκλου. Από αυτό εκπέμπονται δώδεκα ακτίνες φωτός, που κατέρχονται στους Αποστόλους. Στην εικόνα μας, έκτος των κατερχόμενων ακτινών, αιωρείται επάνω από την κεφαλή κάθε Αποστόλου πύρινη γλώσσα, που σημαίνει ότι γέμισαν όλοι από Άγιο Πνεύμα και απέκτησαν το χάρισμα της γλωσσολαλίας. Ο Ιωάννης ο Πρόδρομος το είχε προφητεύσει αυτό, όταν έλεγε στους ακροατές του ότι ο «οπίσω του ερχόμενος», ο Χριστός, θα βαπτίσει τους οπαδούς Του με Πνεύμα Άγιο και με το πυρ της θείας Χάριτος.

«Από κάτω του καθίσματος, πάνω στο οποίο είναι καθισμένοι (οι Απόστολοι), εικονίζεται η μορφή ενός γέροντα με στέμμα στο κεφάλι του και με οξύ στρογγυλό γένη, που κρατά με τα δύο χέρια του σινδόνη, μέσα στο οποίο φαίνονται δώδεκα ειλητάρια, δηλαδή χαρτιά τυλιγμένα. Ο γέροντας αυτός συμβολίζει τον Κόσμο, τα δε χαρτιά τους δώδεκα κλήρους που κληρώθηκε η οικουμένη να κηρυχτεί ο λόγος του Θεού από τους Αποστόλους.

Στις αρχαιότερες εικόνες της Πεντηκοστής, αντί του Κόσμου, ζωγραφίζονται κάποιοι άνθρωποι από διάφορες φυλές και πάνω από αυτούς η επιγραφή ΛΑΟΙ, ΦΥΛΑΙ ΚΑΙ ΓΛΩΣΣΑΙ. Παριστάνουν δε αυτοί τους ανθρώπους από τα διάφορα έθνη, που βρέθηκαν στα Ιεροσόλυμα κατά την ημέρα της Πεντηκοστής, την ώρα που κατέβηκε το Άγιο Πνεύμα και οι οποίοι, όταν άκουσαν την βοή που έγινε από την επιφοίτηση του Παναγίου Πνεύματος, μαζεύτηκαν στο σπίτι που βρίσκονταν οι Άγιοι Απόστολοι και απορούσαν, διότι άκουαν ο καθένας στη γλώσσα του το κήρυγμα που έβγαινε από το στόμα των μαθητών του Χριστού, όπως αναφέρουν οι Πράξεις των Αποστόλων» (Φ. Κόντογλου).

Η σημασία της εικόνας. Ο Χριστός ο Θεός μας, «ο πανσόφους τους αλιείς αναδείξας», είναι «χθες και σήμερα ο αυτός και εις τους αιώνας». Για τούτο πρέπει στη προσευχή μας να Τον παρακαλούμε να μας φωτίζει και αγιάζει με το Άγιο Πνεύμα, που είναι «ο φρουρός και αγιοποιός της Εκκλησίας, ο διοικητής των ψυχών, ο κυβερνήτης των χειμαζόμενων, ο φωταγωγός των πεπλανημένων και αθλοθέτης των αγωνιζομένων και στεφανωτής των νενικηκότων» (Κυρίλλου Ιεροσολύμων, Κατήχησις 17,3).

